

**Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 3. december 2012-imeersumi nalikilliliinermut maleruagassat kingullermik allanngortinnerisigut aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit kingusinnerpaamik UKA2016-imut atatillugu saqqummiunneqartussamik nalunaarusiornissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassattut siunnersuut. Nalunaarusiornikkut takutinneqassaaq allannguuteqarneq suliffeqarfinnut mikinerusunut akunnattumillu angissusilinnut aningaasaqarnikkut kinguneqarsimanersoq. Taamatuttaaq nalunaarusiami suliffeqarfiit atortussanik nutaanik aningaasaliiffigisaminnillu nalikilliliisinaanerat siunertaralugu aningaasatigut kingunerisat nalilersuinernik imaqartinneqassaaq.
(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit)**

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, nalikilliliinermut maleruagassat kingullermik allanngortinnerisigut aningaasaqarnikkut kingunerisaasa suliffeqarfinnut mikinerusunut akunnattumillu angissusilinnut aningaasaqarnikkut kinguneqarsimaneranut tunngatillugu kiisalu akileraarutitigut nalikilliliisarnermut malittarisassat allanngornerisigut aningaasatigut sunniutaasa naliliiffiginissaannut nalunaarusiamik suliaqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassattut siunnersuuteqarpoq.

Naalakkersuisut oqaatigisinnaavaat, pigisap akileraarutitigut nalikillineqarsimanagera pigisap tuneqarnerani akiata annertussusaata taamaaqataanik qaangersimappagu akileraarusiineq taamaallaat pisinnaasoq. Tamanna aamma 2012 sioqqullugu atuuppoq.

Naalakkersuisut nassuerutigaat nalikilliliinermut malittarisassat sukaterneqarnerat soorunami sunniuteqartoq.

Ingerlatsinermut nalikilliliinerit ersersippaat pigisap piffissami piunermini atorneqarnerani nalingata ajornerulernissaa naatsorsuutigisariaqartoq. Naluneqanngitsutut pigisat nalillit amerlassusaat allanngornerilu annertoorujussuupput, inuussutissarsiornermik ingerlataqartut ingerlatseqatigiiffiillu akileraarutaasa ukiumi naatsorsuutigineqartumi pigisat nalillit nalingisa ajorseriavissorsimanagerat eqqorluartumik naatsorsornissaat ajornavissutut oqaatigissanngikaanni ajornakusoortorujussuussaaq.

Nalikilliliinnerit taakkua akileraarutitigut nalikilliliisarnerit assigiissaarinernik arlalinnik taarserneqarnikuupput, killiliussat aalajangersakkat iluanni nalikilliliisoqarsinnaavoq. Taakkua akiligassat qaffasissusii naligitap piviusumik appariarneranit pisuni amerlanerni annerussapput.

Assersuutigalugu ingerlatsinermut atortut, soorlu biilit, akileraarutitigut nalikillilernerqarsinnaapput, tamannalu isumaqarpoq, ukiut sisamat inorlugit biili nalikillilernerqarsinnaavoq, naak biili aningaasatigut ukiuni qulinit 15-nut piusinnaagaluartoq.

Tamatuma kinguneraa ingerlatseqatigiiffiit aamma inuussutissarsiutinik ingerlatsisut piviusumik aningaasartuutiminnik annerusumik ilanngaateqarsinnaammata, pingaartumik pigisap ukiuni siullerni piunerani, taamaalilluni akileraarutinut akiliinissaq kinguartinneqarpoq, taamaassappallu, pisortanit erniaqanngitsunik taarsigassarsinermut naapertuulluinnarpoq, ernianut akileraarutinulluunniit kinguartitanut akiliisoqartanngimmat.

Sukanganngitsumik akileraarutitigut nalikilliliineq taamaattoq akileraarutitigut pisassaqaarnisamat pitsaalluinnartumik tunngaviusinnaavoq, pissutigalugu uagut inuiaqatigiittut ingerlatseqatigiiffiit inuussutissarsiutinillu ingerlatsisut illulianik nioqqutissiornermilu atortunik il. il. aningaasalersuinissaat soqutigisarigatsigu, tunisassiorneq qulakkeerniarlugu / annerulersinniarlugu suliffissallu pilersillugit, taamalu sulisut ataasiakkaat aningaasarsiaqaarnissaat qulakkeerlugu, kisiannili aamma inuinnit ingerlatseqatigiiffinnillu akileraarutitigut iluanaarutit qulakkeerniarlugit, aningaasaliinerit pineqartut annertoqataannik ingerlatseqatigiiffinnut inuussutissarsiutinillu ingerlatsisunut taakkuninnga aningaasaliisunut iluanaarutaalluartumik pilersitseqqullugu.

Paarlattuanik nalikilliliinermut malittarisassat qasungasut pilersinnissaat aamma ingerlatseqatigiiffiit inuussutissarsiutinillu ingerlatsisut akileraarutinik kinguartitsinissaq siunertarinnarlugu aningaasaliisarnissaat inuiaqatigiit soqutigisarinnigilaat.

Taamaattumik ingerlatseqatigiiffinnut inuussutissarsiutinillu ingerlatsisut suliniutinut nutaanut aningaasaleerusussuseqarnerisa akornanni nalikilliliinermut malittarisassaqaqtitsineq miannersortuarluni ingerlatassaavoq peqatigitillugulu qulakkeerneqassaaq, nalikilliliinermut malittarisassat ima pitsaatigissanngitsut, ingerlatseqatigiiffiit suliffeqarfiillu akileraarutitigut aningaasanik iluanaarniarnerinnartut pissuseqartumut aningaasaliisassasut, taarsiulluguli aningaasaliisunut ataasiakkaanut naleqarnerulersitsinermik tunisassiornermillu pilersitsinissaq siunertaralugu suliniuteqavinnermut aningaasaliisarnissaat.

Naak 2012-imi sukaterisoqaraluartoq Kalaallit Nunaat suli pitsaasunik akileraarutitigut nalikilliliinermut malittarisassaqaqarpoq, assersuutit 50.000 koruunit ataallugit annikitsumik pissarsinerit aamma privatimik inuussutissarsiutinik ingerlatsisunit 100.000 koruunit ataallugit ingerlaannartumik nalikillilernerqarsinnaapput, Danmarkimi killigititaq nalikilliliinernut taamaattunut 2015-imi 12.800 koruuniuvoq 2016-imilu 12.900 koruuniulluni.

Naalakkersuisut aggustimi § 37 malillugu apeqqueteqaammut akissutiminni oqaatigaat aningaasatigut iluanaarutip naatsorsornera nalikilliliinermut malittarisassat allanngortinnerinut atatillugu missiliuinerusoq, naatsorsorneqanngilaq, taamaassappallu suliaasaq annertussaaq.

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavorli, 2013-ni ilanngullugu ingerlatseqatigiiffinit akileraarutinit iluanaarutinit naatsorsuutiginninnerit nalikilliliinermut malittarisassat allanngortinnerisa malitsigisaanik pitsaanerusunngortillugit allanngortinneqarmata, tamannalu paasi-neqarsinnaavoq ukiuni tamani 2013-mi, 2014-mi 2015-imilu ingerlatseqatigiiffinit akileraarutinit iluanaarutit piviusunngortinneqartut iluanaarutissatut missingersuusiorneqartunit qaffasinnerulaarsimasut. Ilisimaneqanngikkallartoq tassaavoq, tamanna nalikilliliinermut malittarisassat allanngornerinik, akit allanngornerinik, kinguppaat qalerallillu il. il. akiinik pitsaanerusunik tamanna pissuteqarnersut.

Eqqorluarnerusumik naatsorsuinermit pisariaqassaaq naatsorsuutit 1050-it missaanniittut tamarmik 20 aamma 100 akornani qupperneqartut, tassungalu ilassapput taamatut amerlatigisut akileraarutinit naatsorsuutit qulit 20-llu akornanni allanngorartunik qupperneqartut.

Tamatuma saniatigut namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut naatsorsuutaat / nammineerluni nalunaarsuinerit taamatut amerlatigisut misissorneqassapput. Naatsorsuutit taakkua pitsaassutsimikkut assigiinngitsorujussuupput naatsorsuutinit annertoorujussuarnik paasissutissartalinniit paasissutissartaqanngivissunut. Amerlassutsit taakku allanngortitsinerup siornatigut kingornatigullu ukiut tamarmik misissorneqassapput.

Tamanna misissorneqareeraluarpalluunniit eqqorluinnartumik tamakkerlugu ataatsimut isigisinnaaneranut periarfissaqassanngilaq, naatsorsuutit ilai pisariaqartunik paasissutissiinngimmata imaluunniit soqanngivimmata. Kiisalu taamatut misissuisoqarnermi aningaasarsiornikkut ingerlalluarsimaneq imaluunniit aningaasarsiornermi ingerlanerliorsimaneq sillimaffigineqarneq ajorput, tamannalu aamma ingerlatseqatigiiffiit inuussutissarsiutinillu ingerlatallit aningaasaleerusussuseqarnerannut, taamaalillunilu aamma nalikilliliinermi tunngaviusumut tamarmiusumut sunniuteqartarpoq.

Naalakkersuisut nalilerpaat taamatut piffissami 2010-mit 2015-imut naatsorsuutinit tamarmi-usunik misissuineq, Inatsisartunut ilaasortap Agathe Fontain-ip missiliuineranit annertunerujussuarnik pisariaqartitsissasoq aamma inernerit eqqortut anguneqarsinnaanersut qularnarsinnaavoq.

Taamaattumik Naalakkersuisut siunnersuut tapersorsorinnaanngilaat, pissutigalugu sulinikkut naammassineqartussap inernerineqartullu anguneqarsinnaasup akornanni naleqquttumik ataqatigiinneq naammaginangitsoq.